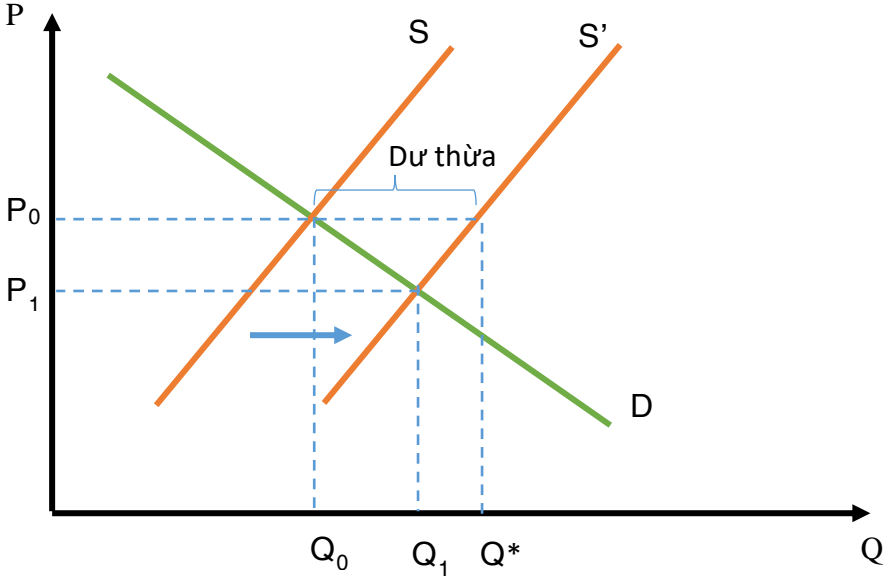

Trường Chính sách công và Quản lý Fulbright

KINH TẾ HỌC VI MÔ DÀNH CHO CHÍNH SÁCH CÔNG

Bài tập 1 – Đáp án gợi ý

Nội dung	Điểm
<p>Câu 1. Các nguyên lý kinh tế học.</p> <p>Các câu dưới đây thuộc nguyên lý nào trong các nguyên lý cơ bản của Kinh tế học? Giải thích.</p> <p>Học viên có thể đưa ra đáp án khác với lập luận hợp lí cũng sẽ được chấp nhận.</p>	
<p>1. Trong 30 năm qua, Trung Quốc và Việt Nam có tốc độ tăng trưởng kinh tế cao và mức độ ô nhiễm không khí cũng ngày càng nghiêm trọng.</p> <p>Đáp án: Con người phải đổi mặt với sự đánh đổi</p>	2
<p>2. Các sinh viên năm thứ hai thường bán lại sách đã học cho sinh viên năm thứ nhất và mua lại sách từ sinh viên năm thứ ba.</p> <p>Đáp án: Thương mại có thể làm cho mọi người đều được lợi.</p>	2
<p>3. Trong 3 năm tới, anh Nam không mua xe ô tô vì ngân quỹ gia đình chỉ đủ để trang trải cho con học đại học ở nước ngoài.</p> <p>Đáp án: Chi phí của một thứ là cái bạn phải từ bỏ để có được nó (Chi phí cơ hội)</p>	2
<p>4. Khi trở lại trạng thái bình thường mới, một số công ty sử dụng nhiều lao động hơn nhưng một số công ty lại sử dụng ít lao động hơn so với trước khi dịch xảy ra.</p> <p>Đáp án: Con người duy lý suy nghĩ tại điểm cận biên</p>	2
<p>5. Hầu hết các nước xã hội chủ nghĩa trước đây đã chuyển đổi mô hình kinh tế từ sau năm 1990.</p> <p>Đáp án: Thị trường thường là một phương thức tốt để tổ chức hoạt động kinh tế</p>	2
<p>6. Nghị định 100/2019/NĐ-CP quy định về xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực giao thông đường bộ và đường sắt, với những mức phạt rất cao đối với những người vi phạm đã làm giảm đáng kể tai nạn giao thông.</p> <p>Đáp án: Con người phản ứng với các động cơ khuyến khích</p>	2
<p>Câu 2. Chi phí cơ hội</p> <p>Chi phí cơ hội của anh, chị khi học chương trình thạc sỹ Chính sách công tại FSPPM là gì?</p> <p>Đáp án: Tùy học viên lập luận. Chú ý sự khác biệt giữa nguyên lý đánh đổi và chi phí cơ hội.</p>	5

<p>Chi phí cơ hội bao gồm 2 phần:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Chi phí biểu hiện: học phí; chi phí đi lại; tiền mua sách, vở, bút; tiền thuê nhà (học viên ở tỉnh)... - Chi phí ẩn: thu nhập bị mất do từ bỏ những công việc cũ, không chăm sóc được gia đình... 	
<p>Câu 3. Quy luật cung, cầu.</p> <p><i>Tìm những sai sót về lập luận trong tuyên bố dưới đây. Vẽ một sơ đồ cung cầu để minh họa những gì thực sự diễn ra.</i></p> <p>“Cải tiến công nghệ làm giảm chi phí sản xuất một hàng hóa. Ban đầu giá hàng hóa đó giảm, nhưng giá giảm sẽ làm tăng nhu cầu hàng hóa, và điều này đẩy giá tăng lên. Do đó, không chắc chắn rằng cải tiến công nghệ cuối cùng sẽ thực sự làm giảm giá”.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Điểm cân bằng ban đầu của thị trường là P_0 và Q_0. • Việc cải tiến công nghệ làm giảm chi phí sản xuất và tăng cung, đường cung dịch chuyển sang phải (với cùng một mức giá P_0, nhà sản xuất sẵn lòng cung ứng một lượng sản phẩm nhiều hơn (Q^*)). • Trong khi đó, không có yếu tố nào tác động đến cầu, đường cầu không dịch chuyển. Với mức giá P_0 ban đầu, cầu và lượng cầu (Q_0) không thay đổi, lượng cung hàng hóa dư thừa. Cạnh tranh giữa những người bán làm giá hàng hóa giảm xuống, lượng cầu của người tiêu dùng tăng lên trong khi lượng cung của nhà sản xuất giảm xuống. Điểm cân bằng mới lúc này là P_1 và Q_1, với $P_1 < P_0$ và $Q_0 < Q_1 < Q^*$ <p>Như vậy tuyên bố trên có 2 vấn đề:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sai trong lập luận là đoạn: “nhưng giá giảm sẽ làm tăng nhu cầu hàng hóa” - Dẫn đến sai trong kết luận: “Do đó, không chắc chắn rằng cải tiến công nghệ cuối cùng sẽ thực sự làm giảm giá”. Không có yếu tố nào ngoài giá tác động làm tăng cầu (dịch chuyển đường cầu) thì cải tiến công nghệ giúp làm giảm chi phí sản xuất và thực sự làm giảm giá. 	8
	7

<p>Câu 4. Vận dụng cung, cầu</p> <p>Với mỗi câu hỏi, anh/chị cần sử dụng đồ thị cung, cầu để minh họa. Cụ thể, trong mỗi trường hợp, cầu hoặc cung hay cả hai đều thay đổi.</p> <p><i>1. Anh/ chị hãy giải thích vì sao trong thời gian áp dụng Chỉ thị 16 để phòng chống dịch tại TP. HCM (từ ngày 09/7/2021 đến ngày 30/9/2021) giá thực phẩm (thịt, cá, trứng...) và rau, củ tại các siêu thị tăng cao, trong khi giá thịt ở Đồng Nai và giá rau củ ở Lâm Đồng và các huyện Củ Chi, Hóc Môn lại rất rẻ.</i></p> <p>Đáp án:</p> <p>Vẽ 2 đồ thị, cần thể hiện rõ được 2 xu hướng:</p> <p>Đồ thị Hồ Chí Minh:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Giảm đoạn nguồn cung do giãn cách xã hội, đường cung dịch chuyển về bên trái (cung giảm). • Cầu có thể ko thay đổi, ít co giãn, hoặc tăng lên do tâm lý tích trữ đồ ăn v.v. (tùy học viên lập luận) → đường cầu có thể không đổi hoặc dịch chuyển sang bên phải (tương ứng với lập luận của học viên). • Điểm cân bằng mới: giá cân bằng cao hơn và lượng cân bằng thấp hơn điểm ban đầu (<i>giá cân bằng tăng mạnh trong khi lượng cân bằng thấp hơn không nhiều</i>). <p>Đồ thị của Lâm Đồng, Huyện Củ Chi và Hóc Môn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hàng hóa dư thừa do không vận chuyển được, đường cung dịch chuyển sang phải (cung tăng). • Cầu không thay đổi do không có tâm lý tích trữ hàng hóa, vùng an toàn nguy cơ thấp. → Đường cầu không đổi. • Điểm cân bằng mới: giá cân bằng thấp hơn, lượng cân bằng cao hơn (<i>giá cân bằng giảm mạnh, lượng cân bằng tăng không nhiều</i>). 	10
<p><i>2. Anh/ chị hãy lý giải thật ngắn gọn về tình hình thị trường laptop tại Việt Nam từ tháng 5/2021 đến tháng 9/2021.</i></p> <p>Đáp án:</p> <p>Vẽ 1 đồ thị, cung hàng khan hiếm, cầu tăng do nhu cầu làm việc và học tập online, chuẩn bị năm học mới, v.v... giá tăng. Đường cung dịch sang trái, đường cầu dịch sang phải. Giá cân bằng và lượng cân bằng mới đều cao hơn. (<i>Không yêu cầu thể hiện mức tăng mạnh, giảm mạnh</i>).</p>	10
<p><i>3. Giãn cách xã hội trong đợt dịch lần thứ tư, từ tháng 4/2021 đến tháng 9/2021, đã ảnh hưởng đến thị trường nhà cho thuê tại nhiều địa phương ở Việt Nam như thế nào? Ý kiến anh/ chị trước việc đơn phương giảm giá thuê nhà từ 70% đến 100% của lãnh đạo công ty Thế giới di động.</i></p> <p>Đáp án:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Giả định là bất động sản là mặt hàng ít co giãn. Trong ngắn hạn và do ảnh hưởng bởi dịch nên trong thời gian 4-9/2021, cung nhà cho thuê không có biến động. Đường cung không dịch chuyển. 	10

<ul style="list-style-type: none"> Tuy nhiên do tình hình dịch khó khăn, nhiều người thuê nhà/ thuê mặt bằng không thể kinh doanh, không có ý định kinh doanh, nên việc trả nhà/ mặt bằng diễn ra nhiều. Đường cầu dịch chuyển sang trái. Theo quy luật thị trường thì giá thuê mặt bằng và lượng thuê mặt bằng ở điểm cân bằng mới sẽ giảm so với điểm cân bằng ban đầu. <i>(Không yêu cầu vẽ đồ thị thể hiện mức độ giảm mạnh/ yếu).</i> <p>Vấn đề ở đây không phải tuân theo quy luật của thị trường mà là những vấn đề khác (chữ tín, pháp luật, v.v.). <i>Tùy học viên lập luận, không trừ điểm nếu không đưa ra ý kiến sai về mặt lý thuyết.</i></p>	
<p>Câu 5. Cân bằng thị trường, độ co giãn của cung, cầu và doanh thu thuế.</p> <p>Giả sử hàm số cung và cầu thị trường của xe ô tô hạng sang là:</p> $P = 0,025Q^S + 47 \text{ và } P = -0,05Q^D + 56$ <p>Đơn vị tính của P là ngàn USD/chiếc, của Q^S và Q^D là ngàn chiếc/năm.</p> <p>Anh/chị hãy xác định:</p>	
<p>1. Mức giá và sản lượng cân bằng của xe ô tô hạng sang khi không có thuế.</p> <p><i>Đáp án:</i></p> <p>Cho hai vé của hàm cung và hàm cầu bằng nhau:</p> $0,025Q_0 + 47 = -0,05Q_0 + 56$ $\Leftrightarrow 0,075Q_0 = 9$ $\Leftrightarrow Q_0 = 120 \text{ (ngàn chiếc/ năm)}$ $\Rightarrow P_0 = 50 \text{ (ngàn USD/ chiếc)}$	5
<p>2. Hệ số co giãn của cầu và của cung theo giá tại mức giá cân bằng.</p> <p><i>Đáp án:</i></p> <p>Hàm cung: $Q^S = 40P - 1880$</p> <p>Hàm cầu: $Q^D = -20P + 1120$</p> <p>Độ co giãn của cầu tại điểm cân bằng:</p> $E_p = \frac{\Delta Q^D}{\Delta P} \times \frac{P_0}{Q_0} = -20 \times \frac{50}{120} = -\frac{25}{3} \sim -8,33$ <p><i>(Độ co giãn của cầu có thể không cần dấu trừ, tuy nhiên công thức phải thể hiện trị tuyệt đối)</i></p> <p>Độ co giãn của cung tại điểm cân bằng:</p> $E_s = \frac{\Delta Q^S}{\Delta P} \times \frac{P_0}{Q_0} = 40 \times \frac{50}{120} = \frac{50}{3} \sim 16,67$	5
<p>3. Mức giá người mua xe phải trả, mức giá ròng người bán xe nhận được và doanh thu thuế của chính phủ khi thuế tiêu thụ được áp dụng với mức thuế 6.000 USD/chiếc.</p> <p><i>Đáp án:</i></p>	10

<p>Khi chính phủ đánh thuế đơn vị 6 ngàn USD/ chiếc (thuế đánh vào người tiêu dùng), hàm cầu lúc này có dạng:</p> $Q^D = -20(P + 6) + 1120 = -20P + 1000$ <p>Hàm cung không đổi:</p> $Q^S = 40P - 1880$ <p>Mức giá ròng người bán xe nhận được lúc này sẽ là:</p> $-20 P^S_1 + 1000 = 40 P^S_1 - 1880$ $\Leftrightarrow 60P^S_1 = 2880$ $\Leftrightarrow P^S_1 = 48 \text{ (ngàn USD/ chiếc)}$ <p>Mức giá người mua xe phải trả là:</p> $P^D_1 = 48 + 6 = 54 \text{ (ngàn USD/ chiếc)}$ <p>Lượng sản phẩm bán ra lúc này sẽ là:</p> $Q_1 = 40 * 48 - 1880 = 40 \text{ (ngàn chiếc/ năm)}$ <p>Doanh thu thuế của chính phủ là:</p> $T = 40 * 6 = 240 \text{ (triệu USD/ năm)}$	
<p>4. Mức giá người mua xe phải trả, mức giá ròng người bán xe nhận được và doanh thu thuế của chính phủ khi mức thuế tiêu thụ giảm xuống, chỉ còn 4.500 USD/chiếc.</p> <p><i>Đáp án:</i></p> <p>Khi chính phủ đánh thuế đơn vị 4,5 ngàn USD/ chiếc (thuế đánh vào người tiêu dùng), hàm cầu lúc này có dạng:</p> $Q^D = -20(P + 4,5) + 1120 = -20P + 1030$ <p>Hàm cung không đổi:</p> $Q^S = 40P - 1880$ <p>Mức giá ròng người bán xe nhận được lúc này sẽ là:</p> $-20 P^S_1 + 1030 = 40 P^S_1 - 1880$ $\Leftrightarrow 60P^S_1 = 2910$ $\Leftrightarrow P^S_1 = 48.5 \text{ (ngàn USD/ chiếc)}$ <p>Mức giá người mua xe phải trả là:</p> $P^D_1 = 48.5 + 4.5 = 53 \text{ (ngàn USD/ chiếc)}$ <p>Lượng sản phẩm bán ra lúc này sẽ là:</p> $Q_1 = 40 * 48.5 - 1880 = 60 \text{ (ngàn chiếc/ năm)}$ <p>Doanh thu thuế của chính phủ là:</p> $T = 60 * 4.5 = 270 \text{ (triệu USD/ năm)}$	10
<p>5. So sánh doanh thu thuế ở mục 4 và mục 3. Thuế tiêu thụ giảm đã tạo ra yếu tố nào ảnh hưởng đến sự thay đổi doanh thu thuế?</p>	8

Đáp án:

Thuế tiêu thụ giảm đã giúp cho giá sản phẩm đến tay người tiêu dùng giảm. Do cầu người tiêu dùng phản ứng mạnh với giá, giá giảm kích thích người tiêu dùng mua nhiều hàng hơn. Lượng cầu tăng cao, hơn cả mức cần thiết để bù đắp mức sụt giảm do thuế đơn vị giảm, từ đó giúp doanh thu thuế của chính phủ tăng lên.

Tóm lại, thuế tiêu thụ giảm tạo ra 2 tác động ngược chiều, làm ảnh hưởng đến doanh thu thuế:

- (i) mức thuế thu được trên mỗi xe giảm là yếu tố làm giảm doanh thu thuế
- (ii) số lượng xe tiêu thụ tăng là yếu tố làm tăng doanh thu thuế.

Tác động (ii) lớn hơn nên kết quả doanh thu thuế tăng.